

Kauhajoki

KAUHAJOEN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2023

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Kauhajoen kaupungin luottamuselinten toiminta vuonna 2023.....	4
3.	Tarkastuslautakunta	5
3.1	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja ulkoinen tilintarkastus	5
3.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	5
3.3	Tarkastuslautakunnan toiminta	6
4.	Valtuustokauden 2022 arviointikertomuksen käsittelyn tärkeimmät huomiot.....	10
5.	Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi 2023.....	11
5.1	Kaupungin strategiset tavoitteet	11
5.2	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	11
5.3	Talouden tasapainottaminen.....	11
5.4	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	12
6.	Konserniyhtiöt	14
6.1	Konserniohjaus ja konserniyhteisöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	14
6.2	Konserniyhtiöiden tilinpäätösraportointi	14
6.2	Kuntayhtymät	16
7.	Hallintokuntien tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan arviointi vuodelta 2023.....	17
7.1	Kaupunginhallituksen alainen toiminta	17
7.1.1	Hallintopalvelut	17
7.1.2	Elinkeinopalvelut	18
7.2	Yhteistoimintalautakunta	22
7.3	Kasvatus- ja opetuslautakunta.....	25
7.4	Hyvinvointilautakunta.....	28
7.5	Tekninen lautakunta	34
7.6	Rakennuslautakunta	36
7.7	Ympäristölautakunta.....	38
7.8	Henkilöstö	41
8.	Muut havainnot vuodelta 2023	42
9.	Seuranta.....	42
10.	Tarkastuslautakunnan yhteenveto ja esitys valtuustolle	42
11.	Allekirjoitukset.....	43

1. Johdanto

Tarkastuslautakunta on tutustunut kaupungin ja konserniyhtiöiden toimintoihin sekä arvioinut, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Haastatteluja ja tutkimisvierailuja on suoritettu talouden ja toiminnan toteutumisen seuraamiseksi. Haastateltavina on ollut kaupunginjohtaja ja johtoryhmän jäseniä, kaupungin muita viranhaltijoita sekä konserniyhtiöiden johtajia.

Vuosi 2023 on ollut Suomessa kuntien toiminnan ja talouden kannalta poikkeava. 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalouden hyvinvointialueet käynnistivät työnsä ja Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän (LLKY) toiminta loppui. Tilanne näkyy suurena taloudellisena muutoksena vuoden 2023 kaupungin tilinpäätöksessä ja vertailtavuuden vaikeus edellisen vuoden tilinpäätökseen on huomioitava. Muutoksen myötä Kauhajoen kaupungilta siirtyi vuoden 2023 alusta myös sote-tukipalveluiden henkilökuntaa 26 henkilöä hyvinvointialueen työntekijöiksi. Merkittävin vaikutus tällä oli teknisen toimialan henkilöstömäärään. LLKY:n lakkauttamisen myötä Suupohjan alueen ympäristöpalvelut siirtyivät vastuukuntamallilla Kauhajoen kaupungin organisaatioon, mukaan lukien henkilöstö, yhteensä 18 henkilöä. LLKY:n purkamisen ja siitä seuranneet jälkiselvittelyt ovat vuoden 2023 aikana työllistäneet kaupungin viranhaltijoita sekä Suupohjan Seutupalvelukeskuksen kirjanpidon henkilöstöä.

Kauhajoen kaupungin tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arvioinnin erityiskohteena on edelleen ollut kaupungin talouden tasapainottamisen toteutumisen seuranta. Tasapainottaminen piti olla toteutettuna vuoden 2022 loppuun mennessä. Kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös oli 2,27 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta taseen alijäämäksi jäi vielä 2,82 miljoonaa euroa. Talouden tasapainottaminen määräaikaan mennessä ei toteutunut. Kaupunginvaltuusto teki 12.12.2022 § 70 päätöksen myydä osan kaupungin omistamista Fortum Oyj:n osakkeista kevään 2023 aikana. Tämä päätös toimeenpantiin kaupunginhallituksen toimesta maaliskuun 2023. Osakkeiden myynnillä ja muilla toimenpiteillä vuoden 2023 tilinpäätöksen ylijäämä oli 3,92 miljoonaa euroa ja taseen ylijäämäksi muodostui 1,15 miljoonaa euroa. Kuntalain edellyttämän talouden tasapainottamisen määräajan ylittämisestä huolimatta valtiovarainministeriö on ilmoittanut, ettei se aloita Kauhajoen kaupungin kanssa kriisikuntamenettelyä vuoden 2023 aikana, mikäli näillä toimenpiteillä taseen alijäämä on tullut katetuksi.

Tarkastuslautakunta:

Timo Laitila
 Taija Hakola
 sihteeri Sari Antinluoma-
 Rintakomsi
 Antti Ala-Kokko
 Eija Ala-Pantti
 Mika Muurimäki

2. Kauhajoen kaupungin luottamuselinten toiminta vuonna 2023

Alla olevassa taulukossa on Kauhajoen kaupungin luottamuselimet, pidettyjen kokousten ja pykälien määrä. Tarkastuslautakunta on tutustunut luottamuselinten pöytäkirjoihin ja kokousmateriaaliin päättämänsä työnjaon mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.8.2021 pitämässään kokouksessa luottamushenkilöt kaupungin luottamuselimiin. Luottamushenkilöiden velvollisuus on sitoutua tehtäviinsä ja osallistua kokouksiin. Mikäli varsinainen jäsen on estynyt, tulee siitä ilmoittaa hallintosäännön mukaan henkilökohtaiselle varajäsenelle, toimielimen puheenjohtajalle tai sihteerille.

Toimielin	Kokouksien määrä 2023 (2022)	Käsiteltyjen asioiden määrä 2023 (2022)
Kaupunginvaltuusto	5 (6)	63 (80)
Kaupunginhallitus	20 (20)	306 (278)
Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	6 (2)	44 (14)
Yhteistoimintalautakunta	4 (4)	19 (19)
Kasvatus- ja opetuslautakunta	6 (6)	56 (68)
Kasvatus- ja opetuslautakunnan jaosto	3 (1)	1 (1)
Hyvinvointilautakunta	6 (7)	62 (55)
Tekninen lautakunta	11 (10)	89 (87)
Rakennuslautakunta	5 (5)	27 (18)
Keskusvaalilautakunta	3 (4)	25 (7)

3. Tarkastuslautakunta

3.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja ulkoinen tilintarkastus

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoitukseenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta on laatinut tämän arviointikertomuksen kuntalain 121 §:n mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on valinnut kokouksessaan 13.12.2021 § 103 tilintarkastusyhteisöksi toimikaudelle 2022–2025 KPMG Julkistarkastus Oy:n. Vastuullisena tilintarkastajana toimii Helena Järvenpää (HT- ja JHT-tilintarkastaja).

3.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja.

Kauhajoen kaupunginvaltuusto on valinnut 16.8.2021 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2021–2025.

Tarkastuslautakunnan jäsenet:

Puheenjohtaja:

Hakola Taija varajäsen Kuusisto Raija

Varapuheenjohtaja:

Muurimäki Mika varajäsen Ojaniemi Markku

Jäsenet:

Ala-Kokko Antti varajäsen Ahola Heikki
Ala-Pantti Eija varajäsen Nummijoki Päivi
Laitila Timo varajäsen Luoma-Nirva Keijo

Esteellisyydet arviointikertomuksen laadinnassa:

- Ala-Kokko Antti: Kauhajoen Vesihuolto Oy, Kauhajoen Asunnot Oy
- Hakola Taija: Kauhajoen Vesihuolto Oy, Kauhajoen Asunnot Oy

Sihteerinä on toiminut talous- ja hallintosihteerinä Sari Antinluoma-Rintakomsi. Varalla on ollut toimialasihteerinä Jaana Korkeamäki.

3.3 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2023 aikana 14 kertaa ja vuoden 2024 kevään aikana 11 kertaa.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteina ovat olleet kaikki hallintokunnat, erityisesti talouden tasapainottaminen, sisäinen tarkastus, riskien hallinta sekä konserniohjaus. Lautakunta on kuullut hallintokuntien johtajia ja muita toimihenkilöitä. Konsernien toimitusjohtajia on käynyt esittelemässä yhtiöiden toimintaa. Suupohjan Koulutuskuntayhtymä Vuoksin työllisyyspalveluiden henkilöstöä on ollut esittelemässä toimintaansa. Vuoden 2023 aikana lautakunta on tutustunut Kulttuuritalo Sanssiin.

Tarkastuslautakunta Kulttuuritalo Sanssissa 19.1.2023

Lautakunnan käsittelemät merkittävimmät asiat:

Kokousaika	Käsitellyt asiat	Arviointimenetelmä
Vuosi 2023		
9.1.2023	Tutustumiskäynti Kulttuuritalo Sanssiin	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: kasvatus- ja opetusjohtaja Lari Marjamäki
	Hallintokuntien selvitykset arviointikertomuksen käsittelystä koskien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista vuonna 2021	Haastattelu: tekninen johtaja Harri Virtanen
	Tarkastuslautakunnan työnjaon päivittämisen päätösten seurannassa	
15.2.2023	Arviointikertomuksen aloittaminen	
	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Teknisen johtajan haastattelu	Haastattelu: tekninen johtaja Harri Virtanen
	Ympäristöpäällikön haastattelu	Haastattelu: vt. ympäristöpäällikkö Raija Potila
15.3.2023	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Suupohjan koulutus kuntayhtymä Vuoksin työllisyysjohtajan ja muiden työllisyyden asiantuntijoiden haastattelu	Haastattelu: työllisyysjohtaja Pirkko-Liisa Hietalahti sekä työllisyyden asiantuntijat Rita Hietalahti ja Anu Salmela
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
28.3.2023	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
12.4.2023	Kasvatus- ja opetusjohtajan haastattelu	Haastattelu: kasvatus- ja opetusjohtaja Lari Marjamäki
	Rakennustarkastajan haastattelu	Haastattelu: rakennustarkastaja Esa Alapiha
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
14.4.2023	Teknisen johtajan ja kunnossapitopäällikön haastattelu	Haastattelu: tekninen johtaja Harri Virtanen ja kunnossapitopäällikkö Eetu Myllyniemi
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
21.4.2023	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
25.4.2023	Hyvinvointijohtajan haastattelu	Haastattelu: hyvinvointijohtaja Eija Liikamaa
	Kaupunginjohtajan ja elinkeinoasiamiehen haastattelu	Haastattelu: kaupunginjohtaja Niku Latva-Pukkila ja elinkeinoasiamies Carita Latikka
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
3.5.2023	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
8.5.2023	Tilintarkastajan loppuraportti ja tilintarkastuskertomus vastaanotettu	
	Arviointikertomus valmis	
	Kauhajoen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen	
	Sidonnaisuusilmoitusten käsitteleminen	

16.5.2023	Arviointikertomuksen luovutus kaupungin- valtuustolle ja kaupungin johdolle	Vastaanottajat: valtuuston puheen- johtaja Lasse Hautala ja kaupungin- johtaja Niku Latva-Pukkila
	Sidonnaisuusrekisteri valtuustolle	
25.8.2023	Kaupunginjohtajan haastattelu	Haastattelu: kaupunginjohtaja Niku Latva-Pukkila
	Kauhajoen kaupungin tilintarkastussuun- nitelma 2023	
	Tarkastuslautakunnan työohjelma vuo- delle 2023	
	Työnjako päätösten seurantaan vuodelle 2023	
	Sidonnaisuusilmoitusten käsittely	
13.10.2023	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy:n toi- mitusjohtajan haastattelu	Haastattelu: toimitusjohtaja Janika Piiri
	Kauhajoen Asunnot Oy:n ja Kiinteistö Oy Kauhajoen liikenneterminaalin toimitusjoh- tajan haastattelu	Haastattelu: toimitusjohtaja Tuo- mas Kuusisen
	Hallintopalvelut / tarkastuslautakunnan ta- lousarvio 2024	
10.11.2023	Suupohjan Seutuverkko Oy:n toimitusjoh- tajan haastattelu	Haastattelu: toimitusjohtaja Aatu Samppala
	Teknisen johtajan haastattelu	Haastattelu: tekninen johtaja Harri Virtanen
	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Hallintokuntien selvitykset arviointikerto- muksen käsittelystä koskien toiminnallis- ten ja taloudellisten tavoitteiden toteutu- mista vuonna 2022	
Vuosi 2024		
19.1.2024	Tilintarkastajan väliraportti vuodelta 2023	
	Vt. ympäristöpäällikön haastattelu	Haastattelu: ympäristöpäällikkö Raija Potila
	Kaupunginjohtajan haastattelu	Haastattelu: kaupunginjohtaja Niku Latva-Pukkila
19.2.2024	Tutustumiskäynti sote-uudisrakennukseen / kuntouttavaan lyhytaikaisyksikköön ja suun terveydenhuoltoon	Esittelemässä: palveluvastaava Elina Rahkola ja ylihampaslää- käri Annika Granit-Rantanen, HVA
	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Teknisen johtajan haastattelu	Haastattelu: tekninen johtaja Harri Virtanen
	Arviointikertomuksen aloittaminen	
27.3.2024	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Pääkirjanpitäjän haastattelu	Haastattelu: pääkirjanpitäjä Noora Mäenpää, Suupohjan Seutupalve- lukeskus Oy
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
19.4.2024	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen

	Kasvatus- ja opetusjohtajan haastattelu	Haastattelu: kasvatus- ja opetusjohtaja Lari Marjamäki
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
26.4.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
30.4.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
6.5.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
8.5.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
15.5.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
	Sidonnaisuusilmoitusten käsitteleminen	
17.5.2024	Tilintarkastajan loppuraportti ja tilintarkastuskertomus vastaanotettu	
	Arviointikertomus valmis	
	Kauhajoen kaupungin vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen	
	Sidonnaisuusilmoitusten käsitteleminen	
21.5.2024	Arviointikertomuksen luovutus kaupunginvaltuustolle ja kaupungin johdolle	Vastaanottajat: valtuuston puheenjohtaja Lasse Hautala ja hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Sidonnaisuusrekisteri valtuustolle	

Jokirantapuiston silta

4. Valtuustokauden 2022 arviointikertomuksen käsittelyn tärkeimmät huomiot

Kaupunginvaltuusto käsitteli 29.5.2023 tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2022. Samalla se velvoitti hallintokunnat ja konserniyhtiöt käsittelemään arviointikertomuksen, ryhtymään osaltaan toimenpiteisiin esille nostettujen asioiden korjaamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi sekä raportoimaan tehdyistä toimenpiteistä tarkastuslautakunnalle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Tarkastuslautakunta hyödyntää saattua tietoa tulevassa arvioinnissa.

Kauhajoen kaupungin toimitelimet:

Hyvinvointilautakunta on 9.8.2023 § 36 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Kasvatus- ja opetuslautakunta on 16.8.2023 § 33 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Tekninen lautakunta on 22.8.2023 § 51 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Kaupunginhallitus on 25.9.2023 § 207 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot sekä antanut tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

- ”Hallintopalveluihin liittyvät tarkastuslautakunnan havainnot ovat oikeita.
- Elinkeinopalveluihin liittyvät tarkastuslautakunnan havainnot ovat oikeita. Elinkeinoasiamies, kaupunginjohtaja ja kehittämisspäällikkö muodostavat alueen yritysten ja elinkeinoelämän suuntaan kaupungin elinkeinopalvelujen ytimen. Yhteistyö on muodostunut yrityspalvelujen toiminnasta suoraan yrityksiin, läheisestä yhteistyöstä paikallisen yrittäjäjärjestön kanssa sekä eri elinkeinoalojen verkostojen kanssa. Seudullista elinkeino-yhteistyötä on tehty muun muassa SeAMK:n, Suupohjan Leaderin, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin ja Etelä-Pohjanmaan yrittäjien kanssa. Elinkeinopalvelut ja kaupunginjohto on myös vierailut useissa kauhajokisissa yrityksissä toimintavuoden aikana.
- Työllisyystoimet vaativat systemaattista kehittämistä yhdessä Suupohjan Koulutuskuntayhtymä Vuoksen kanssa, että työmarkkinatuen kuntaosuutta voidaan vähentää.
- Geopark-statusta on hyödynnetty Kauhajoen kaupungin markkinoinnissa. Sitä tullessaan hyödyntämään edelleen vuoden 2023 kuntamarkkinoinnissa; erityisesti siitä vaiheesta, kun suunniteltu Geopark-keskus saadaan avattua Kauhajoen keskuksaan.”

Rakennuslautakunta on 10.10.2023 § 21 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Konserniyhtiöt ja kuntayhtymät:

Ei saatuja selvityksiä.

5. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi 2023

5.1 Kaupungin strategiset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 12.12.2022 § 71 hyväksynyt talousarvion yhteydessä vuodelle 2023 kaupungin strategiset pääpainopisteet ja tavoitteet, jotka on soveltaen esitetty eri hallinnonalojen talousarviossa. Vastuualueet ovat määritelleet strategisten painopisteiden saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet ja tulosten mittaamisesta kertovat mittarit asiakas-, henkilöstö- ja talousnäkökulmista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 29.5.2023 § 22 kaupungin strategiset painopistealueet vuodelle 2023.

Tarkastuslautakunta on arvioinut toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla tuloskorttien pohjalta. Tuloskorttien avulla tapahtuva seuranta edellyttää vastuualueiden yksiselitteistä raportointia tavoitteiden toteutumisesta numeroina, taulukkoina ja muutoin yksilöitynä sekä vertailuna talousarvioon ja aiempiin vuosiin.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

5.2 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Talousarviossa olennaisimmat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on laadittu kuntalain (410/2015) perusteella. Tilinpäätöksessä 2023 on huomioitu kuntalain määräykset ja siirtymäsäännökset.

Lautakunnat ovat esittäneet toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hallintokunnittaisen talousarvion yhteydessä. Taloudelliset tavoitteet ja toiminnan muutokseen tähtäävät tavoitteet ovat painottuneet tarkan talouden ja edellisen vuoden tasapainottamisohjelman mukaisten toimenpiteiden tekemiseen. Hallintokunnat ovat omissa toiminta- ja taloussuunnitelmissaan huomioineet edelleen tiukan taloudenpidon tarpeita. Ottaen huomioon, että edellisten vuosien taseen alijäämä saatiin katetuksi vuoden 2023 tilinpäätökseen, oli kaupunginhallituksen ja hallintokuntien vuoden 2023 aikana toiminnassaan varmistettava taseen ylijäämä.

5.3 Talouden tasapainottaminen

Vuosi 2023 on kuntataloudessa ollut muutosten vuosi. Suupohjan Peruspalveluliikelaitos-kuntayhtymän toiminta loppui 1.1.2023, ja sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueiden organisaatioiden ja valtion rahoituksen piiriin. Tästä muutoksesta ja tulojen siirrosta osittain johtuen kaupungin verotulojen ja valtionosuuksien reaalista muutosta on vaikea todentaa pelkästään tilinpäätöstietoja vertaamalla.

Kaupunki sai verotuloja 29,24 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia 10,09 miljoonaa euroa. Sote-palvelujen siirtymisestä johtuen kaupunki sai verotuloja 22 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän ja valtionosuuksia lähes 38 miljoonaa euroa vähemmän.

Kauhajoen kaupungin tilinpäätös oli vuonna 2023 ylijäämäinen 3,97 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta oli taseen tunnuslukujen mukaan 71,57 miljoonaa euroa, lisäystä

edelliseen vuoteen 5,70 miljoonaa euroa. Lainakanta/asukas oli 5 672 euroa, nousua edelliseen vuoteen 506 euroa/asukas.

Konsernin lainamäärä oli yhteensä 96,17 miljoonaa euroa, 7 622 euroa/asukas. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 794 euroa/asukas.

Vuoden 2023 ylijäämän kirjaamisen jälkeen kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä oli 1,15 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin oli alijäämää 2,82 miljoonaa euroa. Taseen ylijäämä oli 91 euroa/asukas, vuotta aiemmin oli alijäämää 221 euroa/asukas.

5.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 28.6.2021 § 48 konserniohjeesta ja 4.10.2021 / § 86 sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeesta. Konserniohje on tullut voimaan 1.8.2021 alkaen ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje 4.10.2021 alkaen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.11.2022 § 58 hallintosäännön muutokset. Sääntö tuli voimaan 1.1.2023. Hallintosäännön 10. luvun § 77–80 mukaisesti kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

- 1) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
- 2) valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
- 3) antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.
- 4) vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
- 5) hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta,
- 6) vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
- 7) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.

Vuoden 2023 aikana on toteutettu kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä päätettyjä strategisia pääpainopisteitä ja tavoitteita. Strategiset painopisteet ja tavoitteet on kaupunginvaltuusto hyväksynyt 29.5.2023 § 22. Tavoitteet on kirjattu soveltuvin osin toimialojen ja tulosalueiden tuloskortteihin ja edelleen kehityskeskusteluissa henkilöstön tavoitteiksi. Kaupungin strategiset tavoitteet on saatettu myös konserniyhtiöiden tietoon talousarvion ohjeistuksessa.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 26.11.2018 § 64 poistosuunnitelman perusteiden ja poistoaikeiden päivityksen sovellettavaksi 1.1.2019 alkaen. Suunnitelma vastaa kirjanpitolautakunnan yleisohjetta. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Kaupunginhallituksen päätöksellä on vuosittain päivitetty peruskorjattujen rakennusten poistoajoja.

Riskienhallinnan kannalta on puututtu saatavien seurantaan ja perintätoimiin.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin toiminnassa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaisia menettelytapoja. Toteutettu sisäinen valvonta antaa riittävän kuvan talouden ja toiminnan laajuudesta sekä varojen ja omaisuuden turvaamisesta. Tarkastuslautakunta toteaa, että jokainen kaupungin henkilöstön jäsen omalla paikallaan ja tehtävässään on osa kaupungin sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa. Kaupungin tilinpäätös 2023 sisältää selonteon kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupungin vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2020.

Näköala Hyypän maisematornilta

6. Konserniyhtiöt

6.1 Konserniohjaus ja konserniyhteisöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

KONSERNIYHTIÖT	
Tavoitteiden toteuminen / kaupungin omistusosuus	
Kauhajoen Lämpöhuolto Oy 100 %	* ylijäämä 109 €
Kauhajoen Tennishalli Oy 95 %	* alijäämä -3 296 €
Kauhajoen Vesihuolto Oy 95,67 %	* ylijäämä 93 163 €
Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali 84,03 %	* ylijäämä 13 898 €
Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus 68,06 %	* ylijäämä 695 €
Kauhajoen Asunnot Oy 100 %	* ylijäämä 18 €
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy 50,90 %	* tilikauden tulos 0 €

Kuva Teknologiakeskus Logistiasta. Talon 20-vuotisjuhlat järjestettiin 8.9.2023 "Avoimet Ovet - tapahtumana, jolloin oli mahdollista tutustua myös sisätilojen uudistuksiin. Kaupungin pisteellä elinkeinoasiamies Carita Latikka.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen sekä määrittää kaupungin tavoitteet ja omistajapolitiikan linjaukset. Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta päättäessään kaupunginvaltuusto asettaa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen ja yhtiöiden strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Konserniohjeen 28.6.2021 § 48 sekä Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 4.10.2021 § 86 ja Hallintosäännön 7.11.2022 § 58. Kaupunginhallitus on 31.10.2022 § 211 antanut omistajaohjauksena konserniyhtiöille toiminnalliset ja taloudelliset kehykset vuoden 2023 taloussuunnitteluun.

6.2 Konserniyhtiöiden tilinpäätösraportointi

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy

Yhtiöjärjestyksen § 2 mukaisesti yhtiön toimialana on omistaa ja hallita lämpölaitoksia ja tähän liittyviä lämmönjakokanavistoja sekä tuottaa lämpöenergiaa ja tuottaa sitä. Vuosi 2023 on ollut haasteellinen polttoaineiden laadun, hinnan ja saatavuuden suhteen. Vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan yhtiön toiminnasta on syntynyt voittoa 108 euroa. Voitto käytetään yhtiön kehittämiseen. Yhtiön vapaa oma pääoma taseessa oli 3 274 570,34 euroa. Osinkoa ei jaeta.

Kauhajoen Tennishalli Oy

Kauhajoen Tennishalli Oy:n toiminnan tarkoituksena on ns. omakustannushintaan mailapeliin pelaamisen mahdollistaminen paikkakunnalla sekä edesauttaa joukkueliikunnan ja joukkuepelin harjoittamista. Yhtiön vuoden 2023 tilikauden tulos oli -3 296 euroa ja taseen alijäämä oli -38 576,13 euroa. Yhtiö on lyhentänyt kaupungin lainaa 9 000 euroa suunnitelman mukaisesti.

Yhtiön toimintoja kartoitetaan liitettäväksi osaksi kaupungin liikuntatoimea, jolloin yhtiö ja yhtiön hallinto voidaan purkaa.

Kauhajoen Vesihuolto Oy

Yhtiön päätavoite on muodostaa vesihuoltoa koskevan lainsäädännön vaatimusten ja hengen mukainen vesilaitos, joka vastaa sille määritellyllä toimialueella kattavasti vesihuollon järjestämisestä. Yhtiöllä on eri toimialueet puhdasvesi-, jätevesi- ja sadevesipuolella.

Vesijohtoverkosta on uudistettu säännöllisesti. Yhtiön vuoden tilinpäätös oli ylijäämäinen 93 162,65 euroa, josta siirrettiin uudistus- ja kehitysrahastoon 10 000 euroa. Taseessa oleva ylijäämä oli vuoden lopussa 3 771 388,55 euroa.

Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali

Yhtiön toiminnan tarkoitus on kirjattu yhtiöjärjestyksen toimialaa koskevaan pykälään. Yhtiö omistaa ja hallinnoi Vinkkeli-nimistä tilaa ja sille rakennettua liike-, toimisto- ja varastotilaa.

Kuluvan käyttöomaisuuden tultua poistetuksi tilikauden 2020 loppuun mennessä, uudet investoinnit ovat olleet minimissä. Investoinnit on toteutettu kerrytettyjen kassavarojen turvin.

Tilikauden tulos oli 13 899, 28 euroa ylijäämäinen. Taseen alijäämä vuoden lopussa oli -398 461 euroa.

Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus

Kauhajoen Teknologiakeskus Logistia tarjoaa toimi- ja kokoustiloja sekä muita palveluita yrityksille ja yhteisöille.

Vuoden 2023 aikana yhtiössä on panostettu brändiuudistukseen ja pyritty lisäämään näkyvyyttä.

Yhtiön tilinpäätös oli ylijäämäinen 694,67 euroa, taseen ylijäämä oli 52 166,05 euroa.

Kauhajoen Asunnot Oy

Yhtiö toteutti kertomusvuonna toimintansa tarkoitusta ja tarjosi omakustannusperusteisesti hinnoiteltuja vuokra-asuntoja asunnontarvitsijoille Kauhajoella. Vuokrausaste vuonna 2023 oli n. 80 %. Markkinakorkotason huomattava kohoaminen näkyi raskaasti yhtiön tuloksessa ja korkokulut nousivat 163 % edelliseen tilikauteen verrattuna. Yhtiö haki ja sai Kauhajoen kaupungilta omavelkaisen takauksen yhtiön rahoitusjärjestelyille. Kiinteistöjen ylläpitoa huoneistokorjausten lisäksi ovat olleet tekniset kehitysaskleet. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 18,37 euroa, Taseen alijäämä oli -269 801,11 euroa.

Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy

Yhtiön toimialaan kuuluvat ICT-alan palvelut, puhelinvastaajapalvelut ja talous- ja henkilöstöhallinnon toimistopalvelut sekä näihin liittyvät asiantuntijapalvelut osakaskunnille ja -yhtiöille.

Vuosi 2023 on ollut yhtiölle suurten muutosten vuosi johtuen avainhenkilöiden vaihdok-
sista ja suuren asiakkaan Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän siirtymisestä
Etelä-Pohjanmaan Hyvinvointialueen organisaatioon. LLKY:n purkamisesta johtuva lop-
puseelvityksen teko on jatkunut lähes koko vuoden.

Tilikauden tulos oli -0,14 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämä oli 137 418,79 euroa.

6.3 Kuntayhtymät

Suupohjan koulutuskuntayhtymä

Kauhajoen kaupungin osuus peruspääomasta oli 54,01 %. Perussopimuksen mukaan
Kauhajoen kaupunki maksaa 5 % kauhajokisten työntekijöiden palkkasummasta koulu-
tuskuntayhtymälle. Opetusministeriö maksaa oppilaista valtionosuutta, joka on oppilaitok-
sen pääasiallinen tulolähde.

Tällä hetkellä koulutuskuntayhtymä selvittää aktiivisesti vaihtoehtoja, joilla seutukunnan
elinvoimaisuus jatkossakin voidaan turvata. Ammatillisen koulutuksen säilyminen alu-
eella ja sen rooli ammattiosaajien tuottamisessa tulee jatkossakin varmistaa.

Tarkastuslautakunnan arvio

**Konserniyhteisöjen raportointi on toteutettu osana kaupungin seurantajärjestel-
mää. Konserniyhteisöt ovat antaneet neljä kertaa vuodessa raportin toiminnastaan
kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle. Konserniyhteisöjen hal-
linnossa olevat kaupungin edustajat raportoivat suullisesti kaupunginhallitukselle
/ ao. lautakunnalle yhteisöjen toiminnan kannalta merkittävistä valmisteilla ole-
vista asioista sekä päätöksenteosta.**

7. Hallintokuntien tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan arviointi vuodelta 2023

7.1 Kaupunginhallituksen alainen toiminta

Kaupunginhallituksen perustehtävä on johtaa strategisesti Kauhajoen kaupungin ja konserniyhtiöiden toimintoja ja taloutta kauaskantoisilla poliittisilla ja taloudellisilla päätöksillä sekä hyvin toimivalla hallinnolla ja henkilöstöpolitiikalla.

Kaupunginhallituksen painopistealueet:

Hallintopalvelut

- kaupungin strategisten painopistealueiden toteuttaminen koko konsernissa
- uuden kaupunkistrategian laadinta
- kaupungin hyvän hallinnon, päätöksenteon ja tiedonhallinnan edistäminen
- lain julkisen hallinnon tiedonhallinnasta antamien velvoitteiden noudattaminen
- sähköisten kokouskäytänteiden kehittämisen ja käyttöönoton laajentaminen
- henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen
- kaupungin talous on tasapainoinen

Elinkeinopalvelut

- laadukkaan opetuksen ja kasvatuksen Kauhajoki
- vahvan yrittämisen Kauhajoki
- tunnettu tapahtumien Kauhajoki
- hyvinvoiva Kauhajoki.

Tilinpäätös 2023

Kaupunginhallituksen toimialan (hallinto- ja elinkeinopalvelut) talouden toteuma yhteensä:

Kaupunginhallitus / hallinto- ja elinkeinopalvelut - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
-4 556 244	-5 999 034	-5 662 694	24,3	-336 340

7.1.1 Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden tehtäviä ovat muun muassa hallinnon prosessien ja elinvoimapalveluiden kehittäminen. Tämän lisäksi kaupunginhallitukselle kuuluvat talousarvion ja kulukehityksen seuraaminen sekä yleishyödylliset tukitoimet.

Tilinpäätös 2023

Hallintopalvelujen talouden toteuma:

Kaupunginhallitus / hallintopalvelut - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
-2 309 705	-3 551 735	-3 187 734	38,0	-364 001

Vuonna 2023 kaupunginhallituksen tärkeimpiä tehtäviä on ollut kaupungin talouden tasa-painottaminen ja taseen alijäämän kattamiseen tähtäävien toimenpiteiden ja päätösten tekeminen sekä talousarvion kulukehityksen seuraaminen. Alijäämän kattamisveloitteeseen pyrittiin vastaamaan keväällä 2023, mutta useiden kokousten ja äänestysten jälkeen alijäämän kattaminen ratkaistiin kaupunginvaltuustossa 12.12.2023 § 70.

Kaupunkistrategia (visio, arvot, tavoitteet ja mittarit) on hyväksytty valtuustossa touku-kuussa 2023.

Valtuustokauden alussa 1.8.2021 luottamushallinnolle otettiin käyttöön sähköinen kokousportaali ja asiakirjojen sähköinen allekirjoitus. Kehitystyö jatkuu mm. ohjelmistojen välisten rajapintojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on digitaalisten palvelujen hyödyntäminen eri hallintokunnissa ja asiakkaiden asiointiin. Digikehittämistyöryhmä on perustettu loppuvuodesta 2022. Digikehittämisyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti.

Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän purkusopimuksen mukaan Kauhajoen kaupungin taloushallinto on ottanut vastuulleen LLKY:n purkamiseen liittyvät prosessien koordinoinnit ja toteuttamisen.

Hallintopalvelujen talouden toimintakate talousarvioon nähden alittui 364 000 euroa.

7.1.2 Elinkeinopalvelut

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivat elinkeinopalvelut vastaavat kaupungin ja elinkeinoelämän kehittämistoiminnasta, yrityspalveluista, maaseutupalveluista, kunta-markkinoinnin matkailu-, markkinointi- ja viestintätehtävistä, työllisyyspalveluista sekä kuntayhteistyöstä.

Tilinpäätös 2023

Elinkeinopalvelujen talouden toteuma:

Kaupunginhallitus / elinkeinopalvelut - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
-2 246 539	-2 447 299	-2 474 960	10,2	27 661

Elinkeinopalvelut

Kaupungin elinkeinopalveluiden tavoitteena on luoda edellytykset yritystoiminnan kehittymiselle, kasvulle ja uusille yrityksille.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 13.12.2021 §109 uuden päivitetyn elinkeinostrategian vuosille 2022–2026. Sen painotuksia ovat vahvistaa kaupungin asemaa puutuoteteollisuuden ja kaupan alan keskuksena sekä rakentaa Kauhajoesta Etelä-Pohjanmaan luonto- ja hyvinvointimatkailun kärkikohde.

Elinkeinopalvelut on osallistunut verkostohankkeisiin ja uusien hankkeiden valmisteluun. Suupohjan seutuohjelma 2024–2030 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2023 § 59.

Yrityspalvelut

Keskeistä yrityspalveluissa on yritysneuvonnan tuottaminen aloittaville ja toimiville yrityksille sekä yritysten tukeminen kaikissa elinkaaren vaiheissa mukaan lukien omistajanvaihdokset ja kasvuyrittäjäyys. Vuoden 2023 aikana elinkeinoasiamies on tehnyt 372 asiakastapaamista. Vuonna 2023 Kauhajoella perustettiin 66 uutta yritystä. Samana aikana 43 yrityksen toiminta loppui. Vuoden aikana järjestettiin 15 erilaista tapahtumaa yksin tai yhteistyökumppaneiden kanssa.

EU:n ohjelmakausi CAP 27 alkoi vuoden 2023 alusta. Erilaisia yrityshankkeita kirjoitettiin 21 kappaletta, ja suuri osa odottaa vielä rahoituspäätöksiä.

Kehittämistoiminta

Matkailu nostettiin osaksi kuntabrändin ja vetovoiman vahvistamista. Matkailutoimialan tukemiseksi on valmisteltu hanke vuosiksi 2023–2024. Kauhajoen kaupunki on alusta lähtien ollut intensiivisesti mukana Lauhanvuori-Hämeen kangas Unesco Global Geoparkin kehittämistyössä ja -hankkeissa ja jatkanut Geopark-keskuksen sijoittumista Kauhajoelle.

Bioenergian tuotannon kehittymistä on edistetty ohjaamalla alan toimijoita. Elinkeinopalvelut on osaltaan edistänyt uusiutuvien energioiden suurhankkeiden sijoittumista Kauhajoelle.

Kaupunki on ollut mukana Suupohjan, Etelä-Pohjanmaan maakunnan ja seutukaupunkien useissa kehittämishankkeissa.

Kuntamarkkinointi ja tapahtumat

Vuosi 2023 on ollut vilkas tapahtumavuosi. Kaupunki on edelleen ollut järjestämässä mm. Ruokamessuja Hämes-Havusessa ja tilaisuus keräsi 12 500 vierailijaa.

Kaupunki on osallistunut valtakunnallisille ja maakunnallisille messuille ja markkinointitapahtumiin.

Kauhajoen kaupungin viestinnän ja hanketoiminnan resursseja on vahvistanut uusi viestinnän asiantuntija, jonka tehtävä vakinaistettiin. Viestinnän vaikuttavuuden lisäämiseksi ja seuraamiseksi hankittiin mediaseurannan ja tiedotteiden jakelun palveluita. Kaupungin nettisivustolle on koottu tietoa mm. hankintakäytännöistä, matkailupalveluista, tonttitarjonnasta jne.

Digitalisaation edistämiseen tähtäävässä hankkeessa on kehitetty sähköisiä toimintamalleja ja palveluita sekä vahvistettu digitaalista osaamista.

Maaseutuhallinto

Maataloushallinnon palveluyksikön (Kauhajoki, Isojoki, Karijoki ja Teuva) tehtävänä on hoitaa kansallisten ja EU-tukien vastaanotto- käsittely- ja päätöstehtävät. Kauhajoelle maksetut tuet vuonna 2023 olivat yhteensä noin 13,3 miljoonaa euroa. Maataloustukia maksettiin keskimäärin 35 100 euroa/tila. Kauhajoen osuus Etelä-Pohjanmaan maataloustuotannosta on 10 %.

Maatalouden erilaisten tulotukien tarkoituksena on tuotannon kannattavuuden ja jatkuvuuden turvaamisen lisäksi alkutuotantona maataloilla tuotettujen tuotteiden hintojen säilyttäminen kuluttajille kohtuullisella tasolla. Perusmaatalous eri tuotantoaloineen sekä

liitännäiselinkeinoineen työllistää Kauhajoella toimivat maatalousyrittäjäperheet 379 tilalla. Tukien piirissä on peltoalaa yhteensä 22 232 hehtaaria.

Työllisyyspalvelut

Kauhajoen kaupunki on ostanut vuoden 2020 alusta lähtien työllisyshoito- ja palvelut Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksilta. Kauhajoen kaupungin kustannus palveluista vuonna 2023 oli n. 600 000 euroa ja vuonna 2022 kustannus oli 525 000 euroa. Vuonna 2023 Kelan työmarkkinatuen kuntaosuutta Kauhajoki maksoi 630 170 euroa, kun vuotta aiemmin vastaava summa oli 607 238 euroa.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu on alkanut 1.3.2021, ja sitä hallinnoi Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi. Alueen kuntakokeilussa on mukana Alavus, Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Kurikka, Soini ja Teuva. Tavoitteena on edistää mukana olevien kuntien elinvoimaa ja kasvua tukevia palveluita tuomalla ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen alueiden yrityksille.

Työllisyshoito siirtyy kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lähtien. Vuoksin hallinnoima kuntakokeilu on antanut kokemusta siirryttäessä valtakunnallisesti kuntien järjestämään työllisyyden hoitoon.

Kaupungilla oli vuonna 2023 työllistämistoimien kautta palkkatuella palkattuja henkilöitä 15 (42/2022) ja kuntouttavassa työtoiminnassa 4 (4/2022). Työllistettyjen työkohteita ovat olleet mm. tekninen sekä kasvatus- ja opetusala.

Työllisyyden kehitys Kauhajoella vuosina 2020–2023:

Kohderyhmä	2020	2021	2022	2023
Alle 25-vuotiaat työttömät	95	73	65	65
Alle 25-vuotiaat, %	12,6	13,4	11,7	12,4
Yli vuoden työttömänä olleet pitkäaikaistyöttömät	93	125	102	98
Yli vuoden, %	12,3	23,0	18,4	18,7
Kokonaistyöttömyys henkilöä	756	543	555	524
Kokonaistyöttömyys, %	13,1	9,5	9,8	9,4

Tarkastuslautakunnan arvio

Elinkeinopalvelut kaupunginhallituksen alaisuudessa tiivistää kaupungin johdon, elinkeinoasiamiehen ja yrittäjien välistä yhteyttä. Vuonna 2023 keskitettiin voimavaroja yrittäjien tukemiseen yritysten kehittämisessä sekä mm. täsmäneuvonnalla erilaisten yritystukien hakemisessa. Vaikea taloudellinen suhdanne on näkynyt elinkeinoelämässä myös Kauhajoella. Toimenpiteitä kaupungin vetovoimaisuuden parantamiseksi tarvitaan edelleen. Yritystoiminnassa tapahtuneista nopeista muutoksista johtuen elinkeinostrategian päivityksen tarvetta tulee tarkastella. Tarkastuslautakunta suosittaa edelleen Geopark-statusuuden suurempaa hyödyntämistä markkinoinnissa muiden osakaskuntien tapaan.

Kaupungin palveluiden siirtyessä yhä enemmän digitaaliseen muotoon tarkastuslautakunta kehottaa tässä kehityksessä edelleen huomioimaan kansalaisten yhdenvertaisuuden ja ne palveluiden käyttäjät, jotka eivät omista tai hallitse tarvittavaa digitaalista välineistöä.

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta tarkastuslautakunta toteaa, että toimiala on saavuttanut talousarvioon nähden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kaupunginhallituksen päätökset ja toimenpiteet kaupungin tilinpäätöksessä olevan taseen alijäämän kattamiseksi tilinpäätöksen 2023 valmistumiseen mennessä toteutuivat.

Rekrymessut IKH Arenalla 2023

7.2 Yhteistoimintalautakunta

Yhteistoimintalautakunta on Isojoen, Karijoen ja Teuvan kuntien sekä Kauhajoen kaupungin yhteinen yhteistoimintalautakunta, joka kuuluu Kauhajoen kaupungin organisaatioon ja talousarvioon. Lautakunnan puheenjohtajana on ollut 1.8.2021 lähtien Tero Sievi-Korte Teuvalta. Lautakuntaan kuuluu 14 jäsentä: Isojoelta 2, Karijoelta 2, Kauhajoelta 6 ja Teuvalta 4 ja lisäksi kuntajohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa. Lautakunnan esittelijän tehtäviä on hoitanut hallintojohtaja sovitulla osuudella työajasta. Lisäksi lautakunnan sihteerinä on toiminut osa-aikaisesti talous- ja hallintosihteerinä.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän toiminta siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa olennaisilta osiltaan 1.1.2023 alkaen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Isojoen, Karijoen, Kauhajoen ja Teuvan kuntien ympäristöterveydenhuolto- ja eläinlääkintäpalvelut siirtyivät Kauhajoen kaupungin organisaatioon vastuukuntaperiaatteella. LLKY:n jäsenkunnat päättivät liikelaitoskuntayhtymän purkamisesta kevätkaudella 2022 ja jäsenkuntien valtuustot hyväksyivät sopimuksen purkamisesta joulukuussa 2022. Liikelaitoskuntayhtymä purkautui 1.1.2023.

Jäsenkuntien kanssa sovittiin, että purkamiseen liittyvät määrärahat ja rahaliikenne hoidetaan yhteistoimintalautakunnan kautta. Purkusopimuksen mukaisesti liikelaitoskuntayhtymän johtokunnan ja tarkastuslautakunnan toimikausi jatkui loppuselvityksen hyväksymiseen saakka. Johtokunta tai määräämänsä valtuutettiin ryhtymään purkamisen johdosta kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin. Johtokunta ja tarkastuslautakunta ovat olleet liikelaitoskuntayhtymän purkautumisen jälkeen tarvittavan ajan osana Kauhajoen kaupungin organisaatiota.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeisistä kustannuksista on pidetty Kauhajoen kaupungin kirjanpidossa erillistä seuranta yhteistoimintalautakunnan alaisuudessa. Samoin kaikki purkamiseen liittyvät erilliset kustannukset ovat menneet yhteistoimintalautakunnan menoiksi vuonna 2023.

Purkusopimuksen mukaisesti Kauhajoen kaupunki otti hoidettavakseen LLKY:n loppuselvityksen 31.8.2023 koordinoinnin ja käytännön toteuttamisen. Kaupungin osalta tähän työhön ovat osallistuneet hallintojohtaja sekä talous- ja hallintosihteerit, joiden palkkakuuluja on vyörytetty yhteistoimintalautakunnalle 31.8.2023 saakka. Lisäksi kaupungin pääkirjanpitäjä on käyttänyt suuren määrän työtunteja loppuselvityksen lukujen kirjaamiseen. Loppuselvityksen luvut saatiin koottua kasaan päätöksentekoa varten lokakuulla. Erittäin vaikeaksi osoittautui loppuselvityslukujen kirjanpidolliset kirjaukset. Vaikeutta lisäsi se, että kirjanpitolaikun hyvinvointialue- ja kuntajaosto antoi uuden lausunnon liittyen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksesta johtuvan ns. vapaaehtoisen kuntayhtymän peruspääoman muutoksen käsittelystä kunnan kirjanpidossa. Tämä uusi lausunto muutti merkittävästi loppuselvityksen kirjauksia kirjanpitoon.

Yhteistoimintalautakunnan talousarvio 2023

Isojoki 5 156 €, Karijoki 3 250 €, Kauhajoki 35 146 €, Teuva 13 502 €
Yhteensä 57 054 €

Yhteistoimintalautakunnan taloudellinen toteuma 2023

Talousarvio lautakunnalle laadittiin tietämättä vielä loppuselvityksen tuottamista luvuista. Tämä konkretisoituu tilinpäätösluvuissa. Talousarvio ei ollut realistinen tilinpäätökseen verrattuna.

Toimintatuotot olivat yhteensä 331 502 euroa. Toimintatuotoissa näkyvät muilta jäsenkunnilta laskutettavat maksuosuudet. Tuet ja avustukset, 13 299 euroa, muodostuvat pääosin ELY-keskuksen kotouttamiskorvauksista Kauhajoen kaupungille. Muut toimintatuotot, 87 340 euroa, selittyvät pääosin tuloutetuilla taseen alaskirjauksilla sekä alaskirjausten jälkeen saaduilla myyntisaamisilla.

Toimintakulut olivat yhteensä 654 602 euroa. Henkilöstökulut, 55 459 euroa, toteutuivat melko hyvin talousarvioon nähden. Palvelujen ostot, 265 849 euroa, selittyvät osittain vanhoilla palvelu- ja asiakasmaksuilla, jotka kohdistuivat vielä vuodelle 2023. Lisäksi palvelujen ostoihin on kirjattu Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy:ltä yhteistoimintalautakunnalle tilattujen palvelujen laskutus (mm. ohjelmistomaksut ja taloushallinto). Palvelujen ostoihin kirjautuvat myös perintäkulut, jotka ovat juosseet koko vuoden 2023 ajan ja juoksumat jatkuu myös vuodelle 2024. Aineet, tarvikkeet ja tavarat, 7 833 euroa, selittyvät yhdellä LLKY:n vuokraamalla asuinhuoneiston kunnostuksella vuoden 2023 aikana (kulu kohdistuu Kauhajoen kaupungille). Muut toimintakulut, 325 427 euroa, selittyvät saatavien poistoilla.

Yhteistoimintalautakunnan talouden toteuma:

YHTEISTOIMINTA-LAUTAKUNTA	TP2022	TA 2023	TA 2023		TP 2023	Muutos % 2022-2023	Poikkeama €	Muutos € 2022-2023	TA:n toteuma %
			muutos	+ muutos			TA+m / toteuma		
TOIMINTATUOTOT									
Myyntituotot	40 967 064	21 908		21 908	230 862	-99 %	208 954	-40 736 201	1054 %
Maksutuotot	0	0		0	0		0	0	
Tuet ja avustukset	4 600	0		0	13 299	189 %	13 299	8 699	
Muut toimintatuotot	0	0		0	87 340		87 340	87 340	
TOIMINTATUOTOT yhteensä	40 971 664	21 908	0	21 908	331 502	-99 %	309 594	-40 640 162	1513 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN									
TOIMINTAKULUT									
Henkilöstökulut	-734 036	-42 053		-42 053	-55 459	-92 %	13 406	-678 577	132 %
Palvelujen ostot	-97 666 223	-9 705		-9 705	-265 849	-100 %	256 144	-97 400 374	2739 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6	0		0	-7 833	132669 %	7 833	7 827	
Avustukset	0	0		0	-33		33	33	
Muut toimintakulut	-229	-150		-150	-325 427	141803 %	325 277	325 198	
TOIMINTAKULUT yhteensä	-98 400 494	-51 908	0	-51 908	-654 602	-99 %	602 694	-97 745 893	1261 %
Toimintakate (SITOVA)	-57 428 831	-30 000	0	-30 000	-323 100	-99 %	293 100	-57 105 731	1077 %

Yhteistoimintalautakunnan maksuosuudet jäsenkunnille:

Yhteistoimintalautakunta - maksuosuudet jäsenkunnille 1.1.-31.12.2023					
	Kauhajoki	Teuva	Isojoki	Karjajoki	
	59 %	25 %	10 %	6 %	
	kuntatunniste				
	1004	1005	1002	1003	
Loppuselvitys 31.8.2023 (jako peruspääomien suhteessa):					
Loppuselvityksen nettolaskelma	-269 535,42	-159 025,90	-67 383,86	-26 953,54	-16 172,13
Oikaisu (henkilöstökulut)	11 337,49	6 689,12	2 834,37	1 133,75	680,25
Maksuosuudet 1.1.-31.8.2023	-258 197,93	-152 336,78	-64 549,48	-25 819,79	-15 491,88
Loppuvuoden purkukustannukset (jako ensisijaisesti kuntatunnisteittain):					
Maksuosuudet 1.9.-31.12.2023	-304 471,11	-179 469,82	-76 233,96	-30 469,58	-18 297,75
Maksuosuudet yhteensä 1.1.-31.12.2023	-562 669,04	-331 806,60	-140 783,44	-56 289,38	-33 789,63

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuosi 2023 oli poikkeuksellinen. Vaikka Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymällä ei ollut tilikaudella tehtäviensä mukaista palvelutoimintaa, ei yhteistoimintalautakunnan alkuperäinen talousarvio ollut mitenkään realistinen tilinpäätökseen verrattuna. Talousarvion ylitys oli huomattavan suuri. Suurin ylitys aiheutui muista toimintakuluista sekä palvelujen ostoista. Palvelujen ostot selittyvät osittain vanhoilla palvelu- ja asiakasmaksuilla, jotka kohdistuivat vielä vuodelle 2023. Lisäksi palvelujen ostoihin on kirjattu Suupohjan seutupalvelukeskus Oy:ltä tilattujen palvelujen laskutus sekä perintäkuluja, jotka ovat juosseet koko vuoden 2023 ajan ja juoksumat jatkuu myös vuodelle 2024. Tilinpäätöksen loppusummaan on vaikuttanut saatavien alaskirjaus. Saatavien perintää jatketaan. Toimintakulujen suurin erä muut toimintakulut selittyvät saatavien poistoilla. Herää kysymys, olisiko kuluerää ollut mahdollisuus pienentää tehokkaammalla perinnällä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että purkusopimuksen loppuselvityksen koordinointi ja loppuun vieni sopimuksen mukaisesti on ollut kaupungin viranhaltijoille ja Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy:n kirjanpidon henkilöstölle merkittävä ylimääräinen ponnistus. Lautakunta on noteerannut myös tehtävän haasteellisuuden erinäisistä tulkintavaikeuksista ja asiantuntijatuenn puutteista sekä kirjanpitolautakunnan muuttuneista ohjeistuksista johtuen.

Ottaen huomioon LLKY:n tilikauden (1.1.-31.8.2023) poikkeuksellisuuden ja ennustettavuuden haasteet on lopputulos ymmärrettävissä.

Tarkastuslautakunta tutustumassa sote-uudisrakennukseen 19.2.2024

7.3 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuspalveluiden toimialan tehtävänä on tuottaa vahvat ja kattavat lapsilähtöiset varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus- sekä lukiopalvelut ja tukea toisen ja korkea-asteen koulutuksen opetustoiminnan jatkumista Kauhajoella.

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala jakaantuu kahteen tulosalueeseen: varhaiskasvatus sekä opetus ja koulutus. Tulosalueet on jaettu toimintayksiköihin. Varhaiskasvatuksen tulosaluetta johtaa varhaiskasvatusjohtaja sekä koulutuksen tulosaluetta kasvatus- ja opetusjohtaja toimialajohtajan viran lisäksi.

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala jakaantuu kahteen tulosalueeseen: varhaiskasvatus sekä opetus ja koulutus. Tulosalueet on jaettu toimintayksiköihin. Varhaiskasvatuksen tulosaluetta johtaa varhaiskasvatusjohtaja sekä koulutuksen tulosaluetta kasvatus- ja opetusjohtaja toimialajohtajan viran lisäksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan painopistealueet:

- strategiassa yhteisesti sovittujen arvolauseiden toteuttaminen ja vaaliminen koko palveluntarjonnassa
- kasvatus- ja opetuspalveluiden tehokas ja taloudellinen järjestäminen pedagogiikkaa ja kasvatusta tukevissa turvallisissa toimintaympäristöissä
- lasten, nuorten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistävät toimet ja kehityssuunnat huomioidaan kaikessa toiminnassa
- monialainen yhteistyö valtakunnallisen perhekeskustoimintamallin mukaisesti
- asiantunteva henkilöstö sekä henkilöstön laadukas koulutus ja työhyvinvointi.

Tilinpäätös 2023

Toiminnan laajuus 2021–2023:

Tavoite	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Varhaiskasvatus, lasten lkm yht.	432	411	385
• oma toiminta	377	355	330
• palveluseteli (yksityinen)	55	56	55
Lastenhoidon tuki, lasten lkm (koti- /yksityisen hoidon tuki)	142	113	117
Esiopetuksen oppilasmäärä	134	120	123
Apip-toimintaan osallistuvien lukumäärä	200	190	178
Perusopetuksen 1-6 -vuosiluokkien oppilasmäärä	889	847	829
Perusopetuksen 7-9 -vuosiluokkien oppilasmäärä	426	463	502
Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä	160	155	171
Lukion opiskelijat	159	160	176

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talouden toteuma yhteensä:

Kasvatus- ja opetuslautakunta - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
-17 593 496	-18 262 958	-18 690 152	6,2	427 194

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala on tarjonnut laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä yhtenäisen esi- ja perusopetuksen laadukkaissa ja monipuolisissa oppimisympäristöissä. Kasvatuksen ja opetuksen toimiala on henkilöstömäärältään suurin työllistäjä.

Kasvatuksen ja opetuksen toimialalla on ollut huomattavaa kasvua vuoden 2023 aikana. Henkilöstökulujen 3,39 % kasvua on nostanut erityisesti vuoden aikana toteutuneet palkankorotukset sekä sijaiskustannuksiin mennyt 1,7 milj. euroa. Valtionavustuksilla kateetaan lisähenkilöstön palkkauskustannukset lähes kokonaan. Toisen asteen koulutuksen kulut johtuvat oppimateriaalin hinnasta (50 000 €) sekä laitekuluista (35 000 €). Toiminnan tuotoissa valtioavustukset ovat toteutuneet odotetusti. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottoja on saatu sen sijaan 70 000 euroa arvioitua vähemmän.

Palveluiden ostoissa sijoitettujen lasten koulunkäyntikulut olivat 85 000 euroa arvioitua suuremmat. Yksityisiltä tahoilta ostettujen palvelujen hinnat ovat nousseet. Asiantuntijapalvelut nousivat 15 000 euroa. Nousua oli havaittavissa myös työterveyspalveluissa. Ravintopalveluiden sisäisissä ostoissa oli määrärahan ylitystä 25 000 euroa. Lisämäärärahaa huolimatta varhaiskasvatuksen palveluseteliin varattu määräraha ylittyi lähes 100 000 euroa.

Muissa toimintakuluissa mm. koulujen lisääntynyt ICT-laitteisto on nostanut vuokratulua, jotka ylittivät 100 000 euroa. Yleisen kustannustason nousun myötä ATK-palveluiden kulut ovat nousseet 20 000 euroa. Merkittävää ylitystä on tullut VUOKSI:n sijaintikuntakorvauksien noususta 30 000 euroa.

Opetus ja koulutus

Esi- ja perusopetuksessa on järjestetty vuonna 2023 lakisääteistä palvelua noin 1 450 oppilaalle sekä lukiokoulutusta 176 oppilaalle. APIP-palvelun käyttäjämäärät ovat pysyneet edellisvuosien tasolla ja palvelulle on ollut kysyntää.

Oppilaskohtaiset kustannukset 2021–2023:

	2021	2022	2023
Perusopetus €/oppilas	8 688,79	8 913,98	8 678,44
Lukio-opetus €/opiskelija	7 125,95	7 580,85	7 343,96

Vaikkakin yksikköhinta on laskenut, ovat kokonaiskustannukset nousseet n. 6 % koko toimialalla. Yksikköhinnan lasku perustuu opiskeluhuollon palveluiden siirtymiseen pois kunnilta sekä vyörytyskulujen selkeästi pienempään sisäiseen laskutukseen aikaisempaan vuoteen nähden, joten siihen tulee suhtautua varauksella kokonaisuutta vastaan peilaten. Koko toimialalla merkittävimmät muutokset ovat henkilöstökulujen hurja nousu ns. perälautasopimuksen johdosta sekä samaan aikaan tulojen pieneneminen merkittävästi. Yleinen kustannustaso on noussut huomattavasti henkilöstökulujen lisäksi.

Perusopetuksen ryhmäkokojen kehitys Kauhajoen kaupungissa 2018–2023:

Vuosiluokka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1–2	18	19	18	16	17	16
3–6	18	18	19	19	18	19
7–9	19	19	18	19	20	19

Kuljetusoppilaiden (esikoululaisten ja 1–9-luokkalaisten) lukumäärän ja kuljetuskustannusten kehitys 2021–2023:

	2021	2022	2023
Kuljetusoppilaiden lukumäärä	481	499	519
Kustannus € (alv 0 %)	969 396	1 110 196	1 250 084
Kustannus € (alv 0 %) / oppilas	2 015,38	2 224,84	2 408,64

Tarkastuslautakunnan arvio

Kasvatuksen ja opetuksen toimialalla henkilöstömenojen merkittävää kustannusten nousua on syntynyt mm. palkankorotuksien myötä sekä sijaiskustannusten kasvuna.

Varhaiskasvatuksessa lasten lukumäärä on laskemassa. Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä on nousussa.

Palveluiden ostoissa on ollut arvioitua enemmän kuluja. Kauhajoelta ulkokuntiin sijoitettujen lasten koulunkäyntikustannukset nousivat. Asiantuntijapalveluiden, työterveyshuollon sekä ravintopalvelujen kustannukset ovat nousseet. Palveluseteleihin varattu määräraha on myös ylittynyt.

Tarkastuslautakunta kannustaa kiinnittämään huomiota, että käyttäjätahojen tulee huolehtia vastaanottamiensa ICT-laitteiden käyttäjärekisterin ajantasaisuuden tarkistamisesta ja ylimääräisten koneiden asianmukaisesta poistamisesta.

Sitovan toimintakatteen ylitystä vuoden 2023 osalta on 6,2 %. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet, mutta taloudelliset tavoitteet muutostalousarvioon nähden eivät ole toteutuneet.

Filppulan koulun itsenäisyyspäivän vastaanotto 5.12.2023

7.4 Hyvinvointilautakunta

Lautakunnan toimialana on kaupungin hyvinvointipalveluiden tuottaminen, koordinointi ja markkinointiviestintä. Hyvinvointipalveluja tuottavat liikunta- ja nuorisopalvelut, opistot (kansalaisopisto ja Panula-opisto), kulttuuritoimi, kirjasto- ja tieto- sekä tapahtumapalvelut. Toimialajohtajana toimii hyvinvointijohtaja.

Hyvinvointilautakunnan painopistealueet:

- monipuoliset, terveyttä ja hyvinvointia tukevat ja edistävät tasa-arvoisesti saatavilla olevat palvelut eri-ikäisille ja eri kohderyhmille
- avoin vuorovaikutteinen viestintä kuntalaisten kanssa
- aktiivinen ja osallistuva kuntalainen
- suunnitelmallinen viestintä ja markkinointi
- ennaltaehkäisevä ja ennakoiva toimintatapa hyvinvoinnin vahvistamisessa kaikissa julkisissa palveluissa.

Tilinpäätös 2023

Toiminnan laajuus 2021–2023:

	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kansalaisopiston opetustunnit	7 417	8 590	9 525
Opiskelijamäärä	1 492	2 148	4 007
Panula-opiston opetustunnit	7 080	7 400	6 638
Opiskelijamäärä	203	280	217
Avoin muskari			503
Kulttuuritoimen järjestämät	7 300		
• tilaisuudet		107	89
• kävijät		9 450	6 000
Kirjaston lainaukset	177 117	170 795	178 089
Kirjastoauton lainaukset	52 725	48 178	43 745
Nuorisopalveluiden kohdatut	13 556	20 444	28 562
Nuorisotilojen kävijät	5 746	16 867	15 969
Liikuntapalveluiden ohjattu liikunta			
• ohjauskerta	1 254	1 679	1 794
• osallistujat	13 327	19 920	23 612
Virkistysuimala-urheilutalon kävijät		69 331	82 371
• uimala	47 809	51 906	59 773
• urheilutalo	15 298	17 425	22 598

Hyvinvointilautakunnan talouden toteuma:

Hyvinvointilautakunta - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
-2 225 391	-2 286 217	-2 285 330	2,7	-887

Opisto- ja kulttuuripalvelut

Suupohjan kokoisen Kauhajoen kansalaisopiston rooli on kasvanut kuntien yhteistoiminnan kehittämisessä sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyessä hyvinvointialueelle. Kuntiin jäävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen kehittäminen yhteistyössä kuntien ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa on yksi kansalaisopiston päätavoitteista lähivuosina. Kansalaisopiston merkitys kasvaa paitsi vapaa-ajan toimijana, myös aikuisväestön osaamisen kehittäjänä, sekä yhteistyökumppanina Työttömien maksuttomat osallistumismahdollisuudet ovat osa ennaltaehkäisevää aikuisille suunnattua hyvinvointityötä. Opetushenkilöstöä on hyvä kouluttaa huomioimaan ikääntyvät opiskelijat, jotta kansalaisopisto voi toimia yhtenä tukipalveluna ikääntyvän väestön hyvinvoinnin lisäämiseksi hyvinvointialueen ehkäisevien palveluiden yhdyspinnalla.

Tarkastuslautakunta tutustumassa Kulttuuritalo Sanssiin 19.1.2023

Kirjasto- ja tietopalvelut

Yleisen kirjaston tehtävänä on kirjastolain mukaan tarjota pääsy aineistoihin ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hallintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Lisäksi tehtävänä on tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tätä tehtävää Kauhajoen kirjasto on toteuttanut resurssien sallimissa rajoissa hankkimalla ja poistamalla aineistoa, järjestämällä erilaisia harrastepiirejä ja tapahtumia yksin ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kirjasto tarjoaa myös tiloja kuntalaisten käyttöön yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä toisen asteen koulujen kanssa.

Osa nuorista voi pahoin ja oireilee. Kirjastolla oli erityisesti kevään aikana järjestyshäiriöitä, ilkeävaltaa ja kiusaamista. Nuorisopalvelut jalkautuivat kirjastolle useaan otteeseen, mutta vasta vartijan palkkaaminen rauhoitti tilanteen. Kirjasto on tehnyt töitä saadakseen nuoret palveluiden pariin, lukemaan ja osalliseksi kirjaston tapahtumin ja toimintaan.

Alkuvuodesta asiakkaiden mielipiteitä on kyselty erityisesti hankinnoista (pelikysely, esinekysely) aikuisille suunnatulla mahdollisuudella pitää oma kirjanäyttely kirjastossa. Asiakkaiden toiveiden mukaisesti kirjastoon tuli kaksi hyllypaikkaa, novellit sekä Kauhajokea käsittelevä materiaali tuli samaan paikkaan.

Syksyllä alkoi Eepos-kirjastojen ”parasta palvelua” -hanke asiakaskyselyllä. Työtä jatketaan vuonna 2024. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kotihoidon kanssa on jatkettu yhteistyötä säännöllisillä kirjakassikuljetuksilla. Kirjastoauto Tarinakärryn reittiä on muokattu asiakkaiden toiveiden mukaisesti vuonna 2023. Kesällä kirjastoauton Pop-up-pysäkkejä oli eri puolilla Kauhajokea ja Tarinakärri oli mukana hyvinvointipalveluiden kyläpäivissä. Suurin Pop-up tapahtuma oli Nummirockissa.

Liikuntapalvelut

Kauhajoki tunnetaan monipuolisena liikkumisen, liikunnan ja vapaa-ajan kaupunkina. Kaupungin alueella toimii aktiivinen liikuntatoimijoiden verkko, yli 40 urheiluseuraa, lajijaostoa ja yhdistystä, jotka tarjoavat kaikenikäisille harrasteliikuntaa ja kilpaurheilua laajasti ja monipuolisesti asukas pohjaan nähden.

Liikuntapalveluiden painopisteenä on jatkettu vuonna 2023 elintapaohjauksen vakiinnuttamista ja siitä tiedottamista. Liikuntapalveluiden ohjatun liikunnan tarjonnassa pääpaino oli edelleen matalankynnyksen laadukkaan liikunnan harrastaminen mahdollisimman edullisesti kaiken ikäiset huomioden. Käytössä olevat harrastamisen vuosikortit senioripassi ja erityisliikuntakortit ovat avanneet uimalan ja urheilutalon puolen käytön laajasti ohjatusti tai omatoimisesti jo vuosien ajan.

Liikuntapalvelut koordinoivat AVIn rahoituksen avustuksilla Kauhajoella Seniorit-liikkeelle hanketta ja Suomen harrastamisen mallin hanketta. Seniorit liikkeelle -hanke järjesti kevään ja kesän aikana mm. Kävelyklubitoimintaa isossa IKH Areenassa, johon osallistui keskimäärin 110–150 sisäkävelystä innostunutta.

Liikuntapalveluiden tulosalueen talousarviossa on otettu huomioon Virkun alle 16-vuotiaiden maksuttoman uinnin jatkuminen sekä aukioloaikojen ja uimaopetuksen laajennus. Nämä muutokset näkyvät Virkun palkkakustannusten nousuna uimalan valvonnan osalta. Liikuntapalveluiden talousarvioon on kirjattu varatut määrärahat valtakunnallisten suositusten mukaisesti erityisryhmien liikunnan kehittämiseen, elintapaohjaukseen/liikuntaneuvontaan ja matalankynnyksen ohjaustoiminnan sekä vertaisohjaajakoulutuksen palkkaamiseen. Virkun ja liikuntapalveluiden ohjatun liikunnan tarve on pystytty pitämään paikkakunnan kokoon nähden kattavana lukuisten palkattomien vertaisohjaajien avulla. Vertaisohjaajien koordinoinnista ja kouluttamisesta on vastannut liikuntapalveluiden henkilökunta.

Nuorisopalvelut

Kauhajoen kaupungin nuorisopalvelujen perustehtävä on:

- edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista, tukea nuorten itsenäistymistä sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja
- lasten ja nuorten tasapainoisen kasvun ja kehityksen edistäminen
- ehkäisevän ja kasvatuksellisen nuorisotyön toteuttaminen

- järjestää ja tarjota laadukkaita vapaa-ajan vieton mahdollisuuksia turvallisessa ympäristössä.

Nuorisopalveluiden kohderyhmänä ovat pääasiallisesti 10–18-vuotiaat.

Nuorisotyön toimia ovat muun muassa avoin nuorisotilatyö, kerho- ja pienryhmätoiminta, koulutyö ja ryhmäytymistoiminta, erilaiset tapahtumat ja retket, päiväleirit, lomakokien toiminta sekä nuorten vaikuttajaryhmien tukeminen.

Nuorisopalveluiden toiminta on toteutunut hyvin perustehtävän mukaisesti ja työtä on kehitetty vuoden mittaan ja pyritty reagoimaan ajankohtaisiin tilanteisiin nopeasti.

Nuorisotoimen kautta toteutetulla palvelusetelillä sai kesätyötä kaikkiaan 103 nuorta (109/2022). Määrärahaa oli varattu 35 000 euroa. Setelin arvoa nostettiin edellisvuodesta 20 euroa ja jaettava määrä laskettiin kymmenellä eli 130 kappaaleeseen. Arvoltaan setelit olivat 270 euroa. Seteleitä jaettiin 105 kappaletta, mutta yksi niistä ei toteutunut ja yksi jäi palauttamatta. Kaupunki työllisti 25 (30/2022), kauhajokiset yritykset 42 (52/2022), järjestöt, yhdistykset ja seura-kunnat 34 (27/2022) ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue 2 nuorta (LLKY 2/2022). Työnantajalla oli mahdollisuus työllistää kesätyöseteleillä enintään kahdeksan nuorta.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuusto on nuorten vaikuttajaryhmä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa oman kuntansa asioihin. Nuorisovaltuusto on kirjattu kuntalakiin vuonna 2015. Nuorisovaltuustosta käytetään lyhennettä Nuva. Nuorisovaltuuston tehtävänä on valvoa nuorten asemaa poliittisessa päätöksenteossa ja tuoda nuorten ääntä kuuluviin. Nuorisovaltuusto tekee myös aloitteita ja kannanottoja. Lisäksi nuorisovaltuusto tiedottaa nuoria kunnan päättäjien toiminnasta ja auttaa nuoria löytämään keinoja vaikuttaa. Nuorisovaltuusto voi järjestää nuorille erilaisia tapahtumia ja tempauksia.

Lapsiparlamentti

Lapsiparlamentti on uusi vaikuttamistoimielin, jonka tehtävänä on varmistaa lasten tulevan kuulluksi heitä itseään koskevassa kunnan päätöksenteossa, toiminnassa ja kehittämisessä. Lasten parlamenttitoiminnan tarkoituksena on edistää lasten mahdollisuuksia olla osallisina päätöksenteossa ja edistää lasten tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin YK:n lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti. Parlamenttiin valitaan kaksi edustajaa jokaisesta alakoulun oppilaskunnasta vuosiluokilta 1–6. Valinnat tekevät oppilaskunnat. Lasten parlamentti kokoontuu 3 kertaa vuodessa ja tapaamisten tavoitteena on lasten ja päättäjien kohtaaminen lasten elämään vaikuttavien tärkeimpien teemojen äärellä. Lasten parlamentin toiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista vastaa erityisnuorisotyöntekijä. Nuorisovaltuusto ja kaupunginvaltuusto nimeävät lapsiparlamentille oman kumminsä, joka osallistuu lapsiparlamentin kokouksiin ja toimii yhdyshenkilönä lapsiparlamentin, nuorisovaltuuston ja kaupunginvaltuuston välillä. Lasten parlamentin toiminnasta raportoidaan hyvinvointilautakunnalle.

Lapsiparlamentti 2023–2024

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvoston toiminnan tavoitteena on edistää ikääntyvän väestön hyvinvointia ja terveyttä. Ikäihmisten palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle on ensiarvoisen tärkeää kehittää kaupungin omia ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palveluita. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, ikäihmisten sekä eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen yhteistoimintaa ja ikäihmisten osallistumista ja vaikuttamista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Vanhusneuvosto seuraa ikäihmisille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien kehittymistä ja tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa tarvittaessa lausuntoja ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä ja kutsua koolle tarvittaessa kaupungin alueella toimivia eläkeläis- ja vanhusjärjestöjä käsittelemään neuvoston toimialaan kuuluvia asioita. Kaupunginhallitus päättää vanhusneuvoston toimintasäännöstä ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja kuuluu vanhusneuvoston jäsenistöön. Taloudellisesti ja toiminnallisesti neuvosto sijoittuu hyvinvointipalveluiden toimialalla tehden aktiivista yhteistyötä kaikkien kaupungin toimialojen kanssa.

Vammaisneuvosto

Vammaisneuvoston toiminnan tavoitteena on edistää erityisryhmien hyvinvointia ja terveyttä sekä vaikuttaa kaupungin palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen ja esteettömyyteen. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen yhteistoimintaa kaupungissa, seurata vammaisten henkilöiden tarpeiden kehitystä kaupungin alueella sekä seurata kaupungin yleisiin oloihin vaikuttavaa kunnallishallinnon päätöksentekoa vammaisten kannalta. Lisäksi vammaisneuvosto edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, edistää vammaisten henkilöiden tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin sekä seurata vammaisille henkilöille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien kehitystä kaupungin alueella ja tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa tarvittaessa lausuntoja vammaisuuteen liittyvissä asioissa. Kaupunginhallitus päättää vammaisneuvoston toimintasäännöstä ja nimeää edustajansa siihen.

Taloudellisesti ja toiminnallisesti neuvosto sijoittuu hyvinvointipalveluiden toimialalle tehden aktiivista yhteistyötä kaikkien kaupungin toimialojen kanssa.

Monikulttuurisuustoimikunta

Kauhajoen kaupunginhallitus on kokouksessaan 31.1.2022 § 20 päättänyt muuttaa Romaniasaiain toimikunnan nimen Monikulttuurisuustoimikunnaksi. Monikulttuurisuustoimikunnan tehtävänä on ollut lausuntojen antaminen kaupungin valmistelussa olleisiin asioihin. Tapahtumia ei ole järjestetty, mutta toimikunta on jakanut stipendejä hyvin opinnoissaan menestyneille erityisryhmien oppilaille. Toimikunnan toiminta on ollut hiipuvaa vuosien varrella, joten toimikunnan kokoonpanoon on järjestetty uudistusta vuoden 2023 lopulla.

Tarkastuslautakunnan arvio

Kaupungin hyvinvointipalveluiden ennaltaehkäisevä vaikutus näkyy tulevina vuosina asukkaiden hyvinvoinnissa ja terveydessä ja sitä kautta korjaavien palvelujen kustannuksissa. Ikääntyvien kauhajokelaisten määrän kasvu tulee edelleen huomioida. Myös valtiolta tulevan ohjauksen mukaan palveluiden tulisi olla maksuttomia tai halpoja, jotta ne ovat kaikkien saatavilla. Hyvin hoidetut ja kattavat palvelut tulevat olemaan myös veto- ja pitovoimatekijä paluu- ja tulomuuttajien näkökulmasta.

HYTE-kerroin (Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) on onnistuneesti otettu käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaettiin ensimmäisen kerran uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Tehtävä työ vaikuttaa rahoitukseen. Kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointipalvelut on onnistunut tehtävässään toiminnallisesti hyvin, monipuolisesti ja laadukkaasti. Taloudellinen tavoite on toteutunut muutostalousarvioon nähden.

Kirjasto tarjoaa monipuolisia palveluita

7.5 Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan perustehtävänä on järjestää ja kehittää asiakkailleen asiantuntevasti ja laadukkaasti näiden tarvitsemat tekniset palvelut. Tehtävänä on luoda asiantuntevalla maankäytön suunnittelulla edellytykset viihtyisän, terveellisen ja turvallisen asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön rakentumiselle.

Teknisen lautakunnan strategiset menestystekijät ovat palvelutoiminnan tehokkuus, kestävä maankäytön suunnittelu ja toteutus sekä talouden tasapaino.

Teknisen lautakunnan painopistealueet:

- yhdyskuntarakenteen ja elinvoimaisuuden kehittäminen
- kestävä maapolitiikka ja maankäytön suunnittelu ja kaava-alueiden toteutus
- nopeat ja joustavat liikenne yhteydet
- ydinkeskusta-alueen kehittäminen viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi
- tehokas palvelutoiminta ja talouden tasapaino
- terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen
- kiinteistöjen toiminnallisen tehokkuuden tarkastelu
- energiatehokkuutta koskevan toimintasuunnitelman toteuttaminen
- yhteistyö ja osallistuminen
- palvelurakenteen uudelleen tarkastelu.

Tilinpäätös 2023

Teknisen lautakunnan talouden toteuma:

Tekninen lautakunta - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
-7 355 890	-5 865 866	-5 439 170	26,1	-426 696

Teknisen lautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.

Teknisen lautakunnan toimintatuottojen toteuma oli 121 % ja toimintakulujen toteuma oli 104 %. Toimintakatteeksi muodostui 93 %, joka on 12,8 % edellisvuotta parempi.

Teknisen toimialan osastojen toimintatuotot ja -kulut:

	Toimintatuotot 2022	Toimintakulut 2022	Toimintatuotot 2023	Toimintakulut 2023
Kaupunkisuunnittelu	63,5 %	99,0 %	138,9 %	80,1 %
Kunnallistekniikka	120,8 %	107,3 %	96,0 %	103,5 %
Toimitilapalvelut	107,0 %	107,1 %	125,9 %	105,9 %
Rakennusvalvonta	51,7 %	81,0 %	79,5 %	86,4 %

Lautakunnan toimintakate alittui 430 595 euroa vuonna 2023. Alitus muodostui lähinnä hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen arvioitua paremmasta vuokratuotosta (6 %).

Investointimenojen toteuma oli kertomusvuonna 2023 yhteensä 9 138 593 euroa. Talousarviossa siihen oli varattu 9 146 727 euroa. Nettoinvestoinnit olivat 8 991 619 euroa.

Investointitulot ovat yhteensä 146 973 euroa. Investoinneissa kokonaisuudessaan oli alitusta 155 108 euroa.

Useat kaavoitushankkeet etenivät. Kaavoituskatsaus vuodelta 2022 ja kaavoitusohjelma vuosille 2023–2027 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.3.2023. Asemakaavan muutos korttelissa 4501 Peltikujalla Panulan alueella tuli voimaan 5.7.2023. Mustaisnevan tuulivoimayleiskaavan muutos Ahmalammen alueella tuli voimaan 16.8.2023

Investointien 2023 toteuma

Merkitävimmät investoinnit 2023 olivat:

- Sanssinkoti / Hammashoitolan uudisrakennus on valmistunut heinäkuussa 2023
- Virkistysuimala-urheilutalo Virkun IV-järjestelmän uudistaminen valmistui elokuussa 2023.
- Punainen tupa / Geopark-keskus peruskorjauksen esisuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 17.4.2023.
- Yhteiskoulun toisen opetuskeittiön muutokset ovat valmistuneet.
- Männikön kaava-alueen katujen rakentaminen Opettajantien ja Järvilehdontien osalta on valmistunut.

Tarkastuslautakunnan arvio

Teknisen lautakunnan osalta Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnalliset sekä taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti vuonna 2023. Sitova toimintakate alittui 430 596 euroa. Alitus muodostuu kaupunkisuunnittelun, toimitilapalvelujen ja rakennusvalvonnan tulosalueiden alituksista. Kunnallistekniikan osalta ylitystä kertyi 101 710 euroa.

Kuvissa keskuskeittiön toimintaa ja kaupungin uutta infraa

7.6 Rakennuslautakunta

Rakennusvalvonta palvelee kaupunkilaisia rakentamiseen liittyvissä asioissa sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset ja antaa ohjeita rakentajille. Rakennusvalvonta seuraa rakentamisen yleistä kehitystä kaupungissa sekä vaikuttaa valmisteluun, joka liittyy rakentamiseen, maisema- ja kaupunkikuvaan sekä maankäytön suunnitteluun.

Rakennuslautakunnan painopistealueet:

- toimiva palvelurakenne
- kuntayhteistyö
- rakentamisen ohjauksen ja sääntelyn tavoitteena on varmistaa laadukas, turvallinen ja terveellinen rakentaminen
- maankäytön ja rakentamisen suunnittelulla luodaan edellytykset laadukkaalle ja elinvoimaiselle rakennetulle ympäristölle
- rekisteritietojen laatu ja ajantasaisuus
- sähköiset palvelut ja maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen tuomat muutokset ja käytännöt.

Tilinpäätös 2023

Rakennuslautakunnan talouden toteuma:

Rakennuslautakunta - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
-166 830	-215 730	-190 100	13,9	-25 630

Rakennuslautakunnan lupa- ja katselmustilastot:

Lupatyyppe	Saapunut		Myönnetty		Muu päätös		Katselmuks	Lkm	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023		2022	2023
POI Poikkeamispäätös	1	3	1	2	0	1	Aloitusilmoitus	2	2
SUU Suunnittelutarveratkaisu	3		3		0	0	Rakennustöiden alitus	10	3
R Rakennuslupa	91	63	93	65	0	0	Aloituskokous	10	5
T Toimenpidelupa	23	26	24	26	0	0	Rakennuksen sijoitus	13	7
M Maisematyölupa	5	10	4	11	0	0	Perustuskatselmus	2	
RJ Rakennusluvan jatko	8	4	8	4	0	0	Rakennekatselmus	26	21
PI Purkamisilmoitus	1	3	1	3	0	0	Väestönsuojakatselmus		2
P Purkamislupa	4	3	4	3	0	0	Rakennusvaihekatselmus	4	2
I Ilmoitus	13	15	13	15	0	0	Käyttöönottokatselmus	47	35
TJO Vastuullinen työnjohtaja	96	73	70	64	0	0	Käyttöönottokatselmus ennen sisäänmuuttoa	14	16
TJ Toimenpideluvan jatko	2	1	2	1	0	0	Loppukatselmus	189	147
Yhteensä	247	201	223	194	0	1	Yhteensä	317	240

Toimiva palvelurakenne

Lupien haku toimii sähköisenä lähes 100 %. Joitakin ilmoituksia, toimenpidelupia ja työnjohtajahakemuksia tulee vielä paperisena.

Rakentamisen ohjaus

Rakennushankkeiden ohjauksessa sekä luvituksissa huomioidaan terveelliset ja turvalliset sekä energiatehokkaat ratkaisut.

Kohonnut energian hinta on lisännyt kyselyitä energiaratkaisujen, energiatehokkuuden ja avustusmahdollisuuksien osalta. Ohjausta on annettu erilaisten avustusten hakemisessa.

Esteettömyys huomioidaan uudisrakentamisessa ja korjaushankkeissa.

Rekisteritietojen laatu ja ajantasaisuus

Rakennustietojen korjauksia ja katselmuksia on suoritettu, ja keskeneräisiä hankkeita käydään läpi ja pyritään saamaan järjestykseen.

Pysyvän huoneistotunnisteen PHT ja uusien rakennusluokkien muutosten vaatimia rekisteritietojen korjauksia tehty. Uudet rakennusluokat toimivat pohjana kiinteistöverotukselle.

Talous

Rakennusvalvonnan taksa on päivitetty aurinkovoimaloiden osalta, uusi taksa on tullut voimaan 1.8.2023.

Tarkastuslautakunnan arvio

Rakennuslautakunta on saavuttanut sille muutostalousarviossa asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kauhajoen kaupungin viime vuosien suurimpia investointikohteita oli heinäkuulla 2023 valmistunut Sanssinkoti-hammashoitolan uudisrakennus, jonka ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee koko Suupohjaa palveleva kuntouttava lyhytaikaisyksikkö ja toisessa kerroksessa Kauhajoen suun terveydenhuollon yksikkö.

7.7 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan perustehtävät jakautuvat kolmeen osa-alueeseen:

1. Ympäristöterveysvalvonta
  - Elintarvikevalvonta
  - Terveysturvallisuusvalvonta
  - Tupakointikieltojen ja -rajoitusten sekä tupakan ja nikotiinivarojen myynnin valvonta
  - Nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta
2. Ympäristönsuojelu
  - Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-, hakemus- ja ilmoitusasiat sekä valvonta
  - Maa-ainestenoton lupa- ja valvontatehtävät
  - Jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamisen valvonta ja jätteenkeräyspaikkojen rekisteröinti
  - Vesilain valvonta ja kunnan viranomaiselle kuuluvien ojitussuhteiden käsittely
  - Maastoliikennelain ja vesiliikennelain mukaisten lupien käsittely
  - Kunnan leirintäalueviranomaisena toimiminen
  - Vesihuoltolain tehtävät
  - Luonnonmuistomerkkien rauhoittaminen ja rahoituksen lopettaminen
  - Ympäristönsuojelun ja ympäristönsuojeluyhteistyön edistäminen
  - Ympäristön tilan seuranta
3. Eläinlääkintähuolto
  - vastaa peruseläinlääkäripalveluiden tuottamisesta alueellamme,
  - eläintautien vastustaminen ja ennaltaehkäisy, sekä
  - tuotantoeläimillä elintarvikkeiden alkutuotannon valvominen.

Ympäristölautakunnan toiminnan toteuma

Ympäristöpalvelut siirtyivät Suupohjan kuntien (Isojoki, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva) järjestettäväksi LLKY:n toimintojen siirryttyä hyvinvointialueelle. Vuoden 2023 alusta alkaen ympäristölautakunta on toiminut Kauhajoen kaupungin organisaatiossa. 10-jäseninen, ylikunnallinen lautakunta vastaa viranomaispäätöksenteosta. Lautakunta kokoontui vuoden aikana 9 kertaa.

Ympäristölautakunnan tulokortissa määritellyt keskeiset toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023 ovat pääosin toteutuneet.

Kuntien hyväksymän yhteistoimintasopimuksen mukaan, ympäristöpalvelujen taloutta hoitaa ja siitä vastaa Kauhajoen kaupunki. Ympäristöpalvelujen talousarviosta päättää Kauhajoen kaupunki yhteistoiminta-alueen kuntia kuultuaan.

Tilinpäätös 2023

Ympäristölautakunta - toimintakate				
TP 2022	TA+muutos 2023	TP 2023	Muutos-% TP 2022-2023	Poikkeama TA+muutos / TP 2023
0	-678 540	-659 254		-19 286

Ympäristölautakunnan talouden toteuma

YMPÄRISTÖ- LAUTAKUNTA	TP2022	TA 2023			TP 2023	Muutos % 2022-2023	Poikkeama € TA+m / toteuma	Muutos € 2022-2023	TA:n toteuma %
		TA 2023	muutos	+ muutos					
TOIMINTATUOTOT									
Myyntituotot		472 036		472 036	517 898		45 862	517 898	110 %
Maksutuotot		141 000		141 000	139 110		-1 890	139 110	99 %
Tuet ja avustukset		0		0	3 948		3 948	3 948	
Muut toimintatuotot		2 800		2 800	4 041		1 241	4 041	144 %
TOIMINTATUOTOT yhteensä	0	615 836	0	615 836	664 997		49 161	664 997	108 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN									
TOIMINTAKULUT									
Henkilöstökulut		-1 024 826	-100 000	-1 124 826	-1 156 969		32 143	1 156 969	103 %
Palvelujen ostot		-71 380		-71 380	-62 397		-8 983	62 397	87 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-19 970		-19 970	-14 229		-5 741	14 229	71 %
Avustukset		-1 000		-1 000	-1 611		611	1 611	161 %
Muut toimintakulut		-77 200		-77 200	-89 045		11 845	89 045	115 %
TOIMINTAKULUT yhteensä	0	-1 194 376	-100 000	-1 294 376	-1 324 251		29 875	1 324 251	102 %
Toimintakate (SITOVA)	0	-578 540	-100 000	-678 540	-659 254		-19 286	659 254	97 %

Ympäristöpalvelujen kokonaismenot Kauhajoen kaupungin talousarviossa olivat ilman vyörytyseriä 1 324 251 euroa ja tulot 664 997 euroa. Lisämäärärahararve oli 80 714 €. Ylitykset johtuvat valtakunnallisesta palkkaratkaisusta, eläinlääkäreiden kanssa tehdystä paikallisesta sopimuksesta ja yleisestä kustannusten noususta, joka kohdistui vuokra- ja tarvikkekustannuksiin. Niitä ei ollut otettu riittävästi huomioon vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Sopimuksen mukaiset kustannustenjakoperiaatteet tarkistetaan vuosittain talousarviolaadinnan yhteydessä ja asukaslukuperusteena käytetään edellisen vuoden viimeisen päivän tilannetta.

Kuntien maksuosuudet on kerätty asukaslukuperusteisesti ja niiden perusteena on ollut talouden toteutuman todelliset menot, joista on vähennetty kaikki maksutuotot ja valtionkorvaukset.

Kauhajoen kaupungin ympäristöpalvelujen vuoden 2023 kustannukset ja kuntalaskutus					
	01 - 04	05 - 08	09 - 12	Yhteensä	TA 2023
Kustannukset ja laskutus					
Kauhajoki	303 759,41	313 412,34	118 227,92	735 399,67	645 565
Teuva	115 833,59	119 514,57	45 084,25	280 432,41	248 393
Isojoki	44 122,54	45 524,68	17 173,18	106 820,41	94 853
Karjajoki	28 589,12	29 497,63	11 127,33	69 214,09	59 791
Laskutus	492 304,67	507 949,22	191 612,68	1 191 866,57	1 048 602
Vähennetyt maksutuotot ja valvontaeläinlääkäri				- 197 406,23	- 212 800
Kustannukset yhteensä				1 389 272,80	1 262 488

Tarkastuslautakunnan arvio

Lakisääteisten tehtävien lisäksi ympäristöpalvelujen tehtäväalueen painopistealueet johdetaan Kauhajoen kaupunkistrategiasta ja kaupungin talousarviosta, jotka osaltaan ohjaavat toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Laajan tehtäväalueen hoitamisessa lautakunta onnistui pääosin tavoitteiden mukaisesti.

Uudelleenjärjestely sekä vaikeasti ennakoitavissa ollut kustannuskehitys huomioiden ottaen ympäristölautakunta onnistui kohtuullisen hyvin talousarvion laadinnassa. Suurimmat talousarvion ylitykset johtuivat erinäisten kustannusten noususta, johon ei ollut osattu varautua talousarvion laadinnan yhteydessä ja johon lautakunta ei suoraan voinut vaikuttaa. Tarkastuslautakunta kannustaa ympäristölautakuntaa omalta osaltaan jatkamaan talouden sopeuttamistoimenpiteitä.

Kauhajokista ylämaankarjaa

7.8 Henkilöstö

Kauhajoen kaupungin henkilöstön kokonaismäärä vuoden 2023 lopussa oli 598, joista vakinaisia työntekijöitä oli 409 (-6/2022). Määräaikaisessa työsuhteessa oli 189 henkilöä, joista työllistettyjen osuus oli 15 henkilöä. Määräaikaisella työsopimuksella oli 20 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2022.

Henkilöstön palkkakulut olivat 20,72 miljoonaa euroa, joka on 7,3 % edellisvuotta vähemmän. Yleiskorotusten lisäksi henkilöstökuluissa vaikutti kesäkuulla maksettu kertaerä. Työehtosopimuksen ns. perälaudan vaikutus lisäsi kuluja noin 600 000 euroa. Hyvinvointialueeseen liittyvillä henkilöstömuutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta talouteen.

Vuonna 2023 terveysperusteisia poissaolopäiviä oli yhteensä 9 831 kalenteripäivää, joista 3 746 päivää koostui ns. lyhyistä, alle 3 päivän poissaoloista. Terveysperusteisten poissaolojen palkkakustannukset ilman sosiaalikuluja olivat 696 570 euroa, edellisenä vuonna kulut olivat 864 728 euroa.

Vanhuuseläkkeelle siirryttiin keskimäärin 64,5-vuotiaana. Eläkeikä on vähän alhaisempi kuin edellisvuonna. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 4 henkilöä. Työkyvyttömyyseläkkeisiin sisältyy myös erilaiset osatyökykyratkaisut.

Toimialoittein on toteutettu henkilöstön koulutussuunnitelmaa osaamistarpeet, lainsäädännön vaatimukset ja henkilöstön koulutustoiveet huomioon ottaen. Koulutuspäiviä oli yhteensä 656 päivää. Koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä oli vuoden 2023 aikana 394 kpl. Koulutuskorvausta myönnetään enintään kolmelta päivältä per henkilö.

Työterveyshuolto ja työsuojeluorganisaatio ovat yhteistyökumppaneita ja asiantuntijoita työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukemisessa. Vuoden 2004 aikana aloitettua Paree-työhyvinvointitoimintamallia on jatkettu edelleen normaalina toimintana. Työhyvinvointia on tuettu myös vuosittaisella liikunta- ja kulttuurisetelillä (30 euroa/työntekijä).

Loppuvuodesta 2021 käynnistetty yhteistyössä Valmennustrion kanssa KEVAN työelämän kehittämishanke päättyi kevään 2023 aikana. Hankkeen avulla oli tavoitteena kasvattaa kaupungin henkilökunnan työhyvinvointia kehittämällä mm. esimiesten taitoja, koko organisaation me-henkeä sekä rakentaa luottamusta luottamushenkilö- ja viranhaltijatasojen välille. Hanke tuki myös teknisten palveluiden palvelurakenneselvityksessä esiin nousseita tarpeita. Hankkeen tulokset tuodaan tiedoksi vuoden 2023 henkilöstökerptomuksessa.

Keväällä 2023 otettiin käyttöön työntekijöiden työsuohdepyöräetä. Työsuohdepyöräitä hankittiin vuoden aikana noin 50 kappaletta. Lisäksi työhyvinvointiin panostettiin hallintokunnissa erilaisin hankkein sekä muun muassa hankkimalla ja lainaamalla henkilöstön käyttöön erilaisia liikuntavälineitä. Henkilökunnalle tarjottiin myös erilaisia maksuttomia henkilöstöliikuntamahdollisuuksia, kuten padel ja keilailu.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä henkilöstön työhyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpitoa ja tiedon siirtämistä sekä uuden osaamisen hankkimista. Kauhajoen kaupungin toiminnan laajuuden ja palvelujen monipuolisuuden huomioiden henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen arvostaminen parantavat työssä jaksamista.

8. Muut havainnot vuodelta 2023

Tarkastuslautakunta korostaa asioiden huolellisen valmistelun tärkeyttä sekä lakien, säännösten ja ohjeiden noudattamista. Asioiden valmisteluun ja perehtymiseen tulee varata tarpeeksi aikaa. Esitysten tulee olla perusteltuja ja selkokielisiä siten, että päätöksenteko sujuu joustavasti.

Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työtyytyväisyyden sekä työturvallisuuden parantamiseen tulee kiinnittää edelleen erityistä huomiota. Luottamushallinnon tulee tietää oma tehtävänsä päätöksentekijänä, eikä osallistua operatiiviseen toimintaan.

Kaupungin tilinpäätös 2023 on ylijäämäinen 1,15 miljoonaa euroa. Kokonaisvelkamäärä asukasta kohden lisääntyi 506 euroa ollen 5 672 euroa/asukas. Kaupungin konsernissa velkamäärä asukasta kohden väheni 794 euroa ollen 7 622 euroa/asukas, kun se edellisenä vuonna oli 8 416 euroa/asukas. Kaupungin konserni sisältää kaupungin, sen konserniyhtiöt ja osuudet kuntayhtymistä. Tiedonkulku tytäryhtiöiden ja kaupungin välillä tulee olla riittävää.

Kaupungin tilinpäätöksessä 2022 oli edellisten tilikausien alijäämää 2,82 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä oli 3,97 miljoonaa euroa, joten taseen ylijäämä 31.12.2023 oli 1,15 miljoonaa euroa. Kaupungin talouden kuntalain mukainen kattamisvelvoite toteutui jälkijättöisesti ja valtiovarainministeriö ei lähtenyt toteuttamaan kriisikuntamenettelyä. Ilman Fortum Oyj:n osakkeisiin liittyneitä rahoitusjärjestelyjä kaupungin oman toiminnan tilinpäätös olisi jäänyt ylijäämäiseksi reilu 500 000 euroa, ja taseen alijäämäksi olisi jäänyt noin 2,32 miljoonaa euroa.

9. Seuranta

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä arviointikertomuksen jälkiseurantaa. Lautakunta esittää, että kaupunginvaltuusto velvoittaa hallintokunnat ja konserniyhtiöt käsittelemään arviointikertomuksen ja ryhtymään toimenpiteisiin omalta osaltaan esille nostettujen havaintojen korjaamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Tehdyistä toimenpiteistä pyydetään raporttoimaan tarkastuslautakunnalle 30.10.2024 mennessä.

10. Tarkastuslautakunnan yhteenveto ja esitys valtuustolle

Kaupunginvaltuuston asettamat keskeiset toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet ja kaupungin toiminta on järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla. Valtuuston asettamat taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet kaupungin omassa toiminnassa.

Kuntalain 110 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on kunnanhallituksen velvollisuus esittää selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kaupunginhallituksen tehtävänä oli taseessa olevan alijäämän tasapainottaminen vuoden 2022 loppuun mennessä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä taseeseen jäi alijäämää 2,82 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen vuoden 2023 aikana

toteuttamat ja esittämät toimenpiteet eivät olleet oikea-aikaisia ja riittäviä. Taseen alijäämä tuli katetuksi vuoden 2023 tilinpäätöksen valmistumiseen mennessä keväällä 2024.

Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota talouden tasapainon säilymiseen ja ennakoivaan taloudenhoitoon. Tarkastuslautakunta velvoittaa huomioimaan talousarvion toteutumisen kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa. Talousarvion muuttamiseen ajantasaiseksi toiminnan ja talouden tai määrärahatarpeiden ja tuloarvioiden muuttuessa tulee kiinnittää huomioita. Tarvittavat toimenpiteet tulee tehdä mahdollisuuksien mukaan tilivuoden aikana.

Leijonan energialla ensi vuoteen! (Alpon Savanni, kuva Mirja Koivisto)

11. Allekirjoitukset

Kauhajoen kaupungin tarkastuslautakunta:

Taija Hakola
puheenjohtaja

Mika Muurimäki
varapuheenjohtaja

Antti Ala-Kokko
jäsen

Eija Ala-Pantti
jäsen

Timo Laitila
jäsen

Arviointikertomus on allekirjoitettu sähköisesti.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 43 pages before this page

Dokumentet inneholder 43 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 43 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 43 sider før denne side

Detta dokument innehåller 43 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende